

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2017. május 4.*

„Előzetes döntéshozatal — EUMSZ 56. cikk — Szolgáltatásnyújtás szabadsága — Száj- és fogápolási szolgáltatások — Nemzeti szabályozás, amely abszolút jelleggel tiltja a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklámot — Határokon átnyúló elem megléte — A közegészség védelme — Arányosság — 2000/31/EK irányelv — Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás — Weboldal útján közzétett reklám — Szabályozott szakma képviselője — Szakmai szabályok — 2005/29/EK irányelv — Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok — Az egészségre vonatkozó nemzeti rendelkezések — A szabályozott szakmákra irányadó nemzeti rendelkezések”

A C-339/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság, büntető tanács, Belgium) a Bírósághoz 2015. július 7-én érkezett, 2015. június 18-i határozatával terjesztett elő a

Luc Vanderborght ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök (előadó), M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. július 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Luc Vanderborght képviseletében S. Callens, M. Verhaege és L. Boddez advocaten,
- a Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW képviseletében N. Van Ranst és V. Vanpeteghem advocaten,
- a belga kormány képviseletében C. Pochet, J. Van Holm és J.-C. Halleux, meghatalmazotti minőségben, segítők: A. Fromont és L. Van den Hole advocaten,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben segítője: W. Ferrante avvocato dello Stato,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

– az Európai Bizottság képviselőjében D. Roussanov és F. Wilman, meghatalmazotti minőségben, a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikknek, a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL 2005. L 149., 22. o.; a továbbiakban: irányelv) és a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) (HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 25. kötet, 399. o.) az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a Luc Vanderborght, belgiumi székhelyű fogorvos ellen egy, a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot tiltó nemzeti szabályozás megsértése miatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 92/51/EGK irányelv

- 3 A 89/48/EGK irányelvet kiegészítve, a szakoktatás és szakképzés elismerésének második általános rendszeréről szóló 92/51/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 209., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 47. o.) 1. cikke így rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

- f) szabályozott szakmai tevékenység: az olyan szakmai tevékenység, amelynek megkezdése vagy gyakorlása, vagy gyakorlásának bármelyik módja egy tagállamban közvetlenül vagy közvetetten törvényi, rendeleti és közigazgatási szabályok útján az oktatás és szakképzés megszerzéséről szóló tanúsítvány vagy alkalmassági igazolás megszerzéséhez van kötve [...]

[...]”

A 98/34/EK irányelv

- 4 Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 1998. L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról [helyesen: A műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén alkalmazott információszolgáltatási eljárás

megállapításáról] szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 337. o.) (a továbbiakban: 98/34 irányelv) 1. cikkének 2. pontja az alábbiak szerint határozza meg a „szolgáltatás” fogalmát:

„[A]z információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás.

E meghatározás alkalmazásában:

- »távolról« azt jelenti, hogy a szolgáltatást a felek egyidejű jelenléte nélkül nyújtják,
- »elektronikus úton« azt jelenti, hogy a szolgáltatás kezdőpontjától való elküldése és célállomásán való fogadása adatok feldolgozására (beleértve a digitális tömörítést is) és tárolására szolgáló elektronikus berendezés útján történik, valamint annak elküldése, továbbítása és vétele teljes egészében vezetéken, rádió, optikai vagy egyéb elektromágneses eszköz útján történik,
- »a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére« azt jelenti, hogy az adatok továbbításával nyújtott szolgáltatás egyéni kérelemre történik.

[...]

A 2000/31/EGK irányelv

- 5 A 2000/31 irányelv (18) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások a számítógépes hálózatokon keresztül végzett gazdasági tevékenységek széles skáláját ölelik fel; [...] az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nem korlátozódnak csupán azokra a szolgáltatásokra, amelyek online szerződéskötést eredményeznek, hanem – amennyiben gazdasági tevékenységként jelennek meg – olyan szolgáltatásokat is magukban foglalnak, amelyekért az igénybevevők nem fizetnek, mint például az online információszolgáltatás vagy online kereskedelmi tájékoztatás [...]. Az olyan tevékenységek, amelyeket jellegüknél fogva nem lehet távolból és elektronikus úton végezni, mint például a cégek számláinak jogszabályban előírt ellenőrzése vagy a beteg fizikai vizsgálatát megkívánó egészségügyi tanácsadás, nem minősülnek információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak.”

- 6 Ezen irányelv „Fogalom meghatározások” címet viselő 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) »információs társadalommal összefüggő szolgáltatások«: a [98/34] irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerinti szolgáltatások;

[...]

- f) »kereskedelmi tájékoztatás«: bármilyen formában megjelenő közlés, amelynek célja, hogy közvetve vagy közvetlenül népszerűsítse egy kereskedelmi, ipari vagy kézműipari tevékenységet folytató vagy szabályozott szakmát gyakorló vállalkozás, szervezet vagy személy termékét, szolgáltatását vagy arculatát. [...]

[...]

g) »szabályozott szakma« a legalább hároméves szakoktatást és szakképzést lezáró felsőfokú oklevelek elismerésének általános rendszeréről szóló, 1988. december 21-i 89/48/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének d) pontja szerinti, vagy a [92/51] irányelv 1. cikkének f) pontja szerinti bármely szakma;

[...]”

7 Az említett irányelv „Szabályozott szakmák” című 8. cikke (1) és (2) bekezdésének szövege az alábbi:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a valamely szabályozott szakma képviselője által nyújtott, információk társadalommal összefüggő szolgáltatás részét képező vagy ilyen szolgáltatásnak minősülő kereskedelmi tájékoztatás alkalmazása akkor legyen engedélyezhető, ha azok megfelelnek a szakmai szabályoknak, így különösen az adott szakma függetlenségére, méltóságára és megbecsülésére, a szakmai titoktartásra, valamint az ügyfelekkel és a szakma többi képviselőjével szembeni tisztességre vonatkozó szabályoknak.

(2) A szakmai szervezetek és szövetségek autonómiájának sérelme nélkül a tagállamok és a Bizottság közösségi szintű magatartási kódexek létrehozására ösztönzik a szakmai szervezeteket és szövetségeket annak meghatározása érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett szabályoknak megfelelően milyen típusú információk adhatók meg reklámozás céljára.”

A 2005/29 irányelv

8 A 2005/29 irányelv (9) preambulumbekzdése kimondja:

„Ez az irányelv nem érinti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat károsultjai által indított egyéni kereseteket. Nem érinti továbbá a [...] a termékek egészségi és biztonsági jellemzőire [...] vonatkozó közösségi és nemzeti szabályokat [...]. A tagállamoknak így lehetőségük nyílik a fogyasztók egészségének és biztonságának védelme okán arra, hogy például az alkohol, a dohánytermékek vagy a gyógyszerek tekintetében a kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó korlátozásokat és tilalmakat a saját területükön [...] fenntartsanak vagy bevezessenek. [...]”

9 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

c) »termék«: az áru vagy szolgáltatás, ideértve az ingatlantulajdont, valamint a jogokat és kötelezettségeket is;

d) »az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlatai« (a továbbiakban: kereskedelmi gyakorlatok): a kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával [helyesen: valamely terméknek a fogyasztó részére történő népszerűsítésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával];

[...]”

10 Az említett irányelv 3. cikke előírja:

„(1) Ezt az irányelvet az üzleti vállalkozásoknak a termékhez kapcsolódó kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően és azt követően, valamint a lebonyolítás során, a fogyasztókkal szemben folytatott, az 5. cikkben meghatározott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatára kell alkalmazni.

[...]

(3) Ez az irányelv nem érinti a termékek egészségi és biztonsági vonatkozásaira alkalmazandó közösségi vagy nemzeti szabályokat.

[...]

(8) Ez az irányelv nem érinti a letelepedésre vagy az engedélyezési rendszerekre vonatkozó feltételeket, a köteleességteljesítéssel kapcsolatos magatartási kódexeket vagy a szabályozott szakmákra vonatkozó egyéb, a szakemberek magas szintű szakmai integritása megőrzése érdekében előírt különleges szabályokat, amelyeket a tagállamok a közösségi joggal összhangban megállapíthatnak.

[...]”

A belga jog

11 Az 1934. június 1-jei Koninklijk Besluit houdende reglement op de beoefening van de tandheelkunde (a fogorvosi tevékenység gyakorlásának szabályozásáról szóló 1934. június 1-jei királyi rendelet, (*Belgisch Staatsblad*, 1934. június 7., 3220. o.) 8 *quinquies* cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A nyilvánosság tájékoztatására azon az épületen, amelyben a szakképzettséggel rendelkező személy [...] fogorvosi tevékenységet folytat, csak kis méretű és nem feltűnő megjelenésű hirdetés vagy reklámtábla helyezhető el, amelyen a szakképzett személy neve és adott esetben törvényes szakmai címe, rendelési napjai és órái, valamint azon vállalkozás vagy egészségügyi intézmény neve van feltüntetve, amelynek nevében szakmai tevékenységét folytatja; a hirdetésen vagy reklámtáblán a fogászat azon szakterülete is feltüntethető, amelyen a szakképzett személy tevékenységét elsősorban gyakorolja: operatív fogászat, szájprotézis, fogszabályozás, szájsebészet.

[...]”

12 Az 1958. április 15-i Wet betreffende de publiciteit inzake tandverzorging (a fogápolásra vonatkozó reklámról szóló 1958. április 15-i törvény; *Belgisch Staatsblad*, 1958. május 5., 3542. o.) 1. cikke értelmében:

„Tilos közvetlenül vagy közvetve reklámot közzétenni a szájüreg és a fogak betegségeinek, sérüléseinek vagy rendellenességeinek Belgiumban vagy más országban történő, szakképzett vagy nem szakképzett személy általi kezelése, illetve kezeltetése céljából, különösen a hirdetett tevékenység jogszerűsége tekintetében megtévesztésre alkalmas kirakat, cégtábla, hirdetés vagy reklámtábla, továbbá prospektusok, körlevelek, feljegyzések, broszúrák által, sajtó vagy filmvászon útján [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 L. Vanderborght az ellene indított büntetőeljárás alapját képező tényállási elemek megvalósulásának idején képesített, gyakorló fogorvosként működött Opwijkban (Belgium). Ezen eljárást azért indították vele szemben, mert 2003 márciusa és 2014 januárja között fogápolási szolgáltatást reklámozott, megsértve ezzel a belga jogot.

- 14 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy L. Vanderborght felszerelt egy, három nyomtatott részből álló tájékoztatótáblát, amelyen fel van tüntetve neve, az, hogy fogorvos, weboldalának címe, valamint rendelőjének telefonszáma.
- 15 Ezenkívül L. Vanderborght létrehozott egy weboldalt is abból a célból, hogy tájékoztassa a betegeket a rendelőjében általa végzett kezelések különböző típusairól. Végezetül reklámhirdetéseket helyezett el helyi napilapokban.
- 16 A büntetőeljárás a Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW szakmai szervezet magánvádjá alapján indult.
- 17 2014. február 6-án az ügyészség kérte az L. Vanderborght elleni eljárás büntetőbíróság elé való áttételét. 2014. március 25-i határozatával a bírósági tanács a Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság, büntető tanács, Belgium) elé tette át az ügyet.
- 18 L. Vanderborght azt állítja a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy a fogápolásra vonatkozó reklámról szóló 1958. április 15-i törvény 1. cikke, amely abszolút jelleggel tiltja a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklámot, valamint a fogorvosi tevékenység gyakorlásának szabályozásáról szóló királyi rendelet 8 *quinquies* cikke, amely a fogorvosi rendelők feliratának egyszerűségére vonatkozó bizonyos követelményeket rögzít, ellentétes az uniós joggal, különösen a 2005/29 irányelvvel és a 2000/31 irányelvvel, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkel.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az alapjogvita határokon átnyúló dimenziót ölt többek között azon információk alapján, miszerint L. Vanderborght interneten tesz közzé reklámokat, amelyek más tagállami páciensekhez is eljuthatnak, és olyan ügyfélkört kezel, akiknek egy része más tagállamokból érkezik.
- 20 A Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken (brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság, büntető tanács) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
  - „1) Úgy kell-e értelmezni a 2005/29 irányelvet, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti törvény, amely abszolút jelleggel megtiltja mindenki számára a száj- és fogápolásra vonatkozó reklámozást, ahogyan ezt a fogápolásra vonatkozó reklámról szóló 1958. április 15-i törvény 1. cikke teszi?
  - 2) A 2005/29 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, »a termékek egészségi és biztonsági vonatkozásaira alkalmazandó szabálynak« tekintendő-e a száj- és fogápolásra vonatkozó reklám tilalma?
  - 3) Úgy kell-e értelmezni a 2005/29 irányelvet, hogy azzal ellentétes a fogorvosi tevékenység gyakorlásának szabályozásáról szóló 1934. június 1-jei királyi rendelet 8 *quinquies* cikkéhez hasonló, olyan nemzeti szabályozás, amely részletesen meghatározza, hogy a fogorvos rendelőjén a nyilvánosság számára elhelyezett cégtáblának az egyszerűséget illetően milyen követelményeknek kell megfelelnie?
  - 4) Úgy kell-e értelmezni a 2000/31 irányelvet, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti törvény, amely abszolút jelleggel megtiltja mindenki számára a száj- és fogápolásra vonatkozó reklámozást, és amely az elektronikus (weboldalon keresztül) kereskedelmi reklámot is megtiltja, ahogyan ezt a fogápolásra vonatkozó reklámról szóló 1958. április 15-i törvény 1. cikke teszi?
  - 5) Hogyan kell értelmezni »az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásoknak« a 2000/31 irányelv 2. cikkének a) pontjában a 98/34 irányelv 1. cikkének 2. pontjára hivatkozva meghatározott fogalmát?

- 6) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló, olyan nemzeti szabályozás, amely a közegészség védelme érdekében teljes reklámtilalmat ír elő a fogászati ellátások vonatkozásában?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 21 Első, második és harmadik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2005/29 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely a közegészséget és a fogorvosi szakma méltóságát egyrészt azzal védi, hogy általános és abszolút jelleggel tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot, másrészt azzal, hogy bizonyos egyszerűségi követelményeket ír elő a fogorvosi rendelők hirdetőtáblái tekintetében.
- 22 E kérdések megválaszolása érdekében először is meg kell határozni, hogy az alapügyben szereplő tilalom tárgyát képező reklámok az irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében kereskedelmi gyakorlatnak minősülnek-e, és ennek folytán érvényesek-e rájuk az utóbbi irányelvben szereplő előírások (lásd analógia útján: 2010. november 9-i Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ítélet, C-540/08, EU:C:2010:660, 16. pont).
- 23 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ezen irányelv 2. cikkének d) pontja különösen tágan határozza meg „kereskedelmi gyakorlat” fogalmát, miszerint az a „kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő népszerűsítésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával” (2010. november 9-i Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ítélet, C-540/08, EU:C:2010:660, 17. pont).
- 24 Továbbá, az említett irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében a „termék” fogalma minden árut vagy szolgáltatást magában foglal.
- 25 Következésképpen a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklám, mint amely az alapügyben szerepel, függetlenül attól, hogy sajtókiadványokban, interneten vagy hirdetőtáblán teszik közzé, a 2005/29 irányelv értelmében vett „kereskedelmi gyakorlatnak” minősül.
- 26 Ez az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése értelmében nem érinti a termékek egészségi és biztonsági vonatkozásaira alkalmazandó uniós vagy nemzeti szabályokat.
- 27 Másrészt meg kell jegyezni, hogy az említett irányelv 3. cikkének (8) bekezdése értelmében ez az irányelv nem érinti a kötelelességteljesítéssel kapcsolatos magatartási kódexeket vagy a szabályozott szakmákra vonatkozó egyéb, a szakemberek magas szintű szakmai integritása megőrzése érdekében előírt különleges szabályokat, amelyeket a tagállamok az uniós joggal összhangban megállapíthatnak.
- 28 E rendelkezésből az következik tehát, hogy a 2005/29 irányelv nem befolyásolja a termékek egészségi és biztonsági vonatkozásaira alkalmazandó nemzeti szabályokat vagy a szabályozott szakmákra irányadó különös rendelkezéseket.
- 29 Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az következik, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás, azaz a fogápolásra vonatkozó reklámról szóló 1958. április 15-i törvény 1. cikke és a fogorvosi tevékenység gyakorlásának szabályozásáról szóló 1934. június 1-jei királyi rendelet 8 *quinquies* cikke a közegészséget, illetve a fogorvosi szakma méltóságát védi, következésképpen a 2005/29 irányelv 3. cikkének (3) és (8) bekezdése alá tartozik.

30 A fenti megfontolások fényében az első, a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2005/29 irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely a közegészséget és a fogorvosi szakma méltóságát egyrészt azzal védi, hogy általános és abszolút jelleggel tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot, másrészt azzal, hogy bizonyos egyszerűségi követelményeket ír elő a fogorvosi rendelők hirdetőablái tekintetében.

A negyedik és az ötödik kérdésről

31 Negyedik és ötödik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2000/31 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel megtilt minden, száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklámot, amennyiben e szabályozás tiltja az elektronikus kereskedelmi tájékoztatás minden formáját, ideértve az, egy fogorvos által létrehozott weboldal útján történő kereskedelmi tájékoztatást is.

32 E tekintetben ki kell emelni, hogy ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése kimondja azt az elvet, amely szerint a tagállamok biztosítják, hogy a valamely szabályozott szakma képviselője által nyújtott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatás részét képező vagy ilyen szolgáltatásnak minősülő kereskedelmi tájékoztatás alkalmazása engedélyezhető legyen.

33 A 2000/31 irányelv 2. cikke g) pontjának a 92/51 irányelv 1. cikkének f) pontjával – amelyre az előbbi rendelkezés utal – összefüggő rendelkezéséből az következik, hogy „szabályozott szakmának” tekintendő különösen az olyan szakmai tevékenység, amelynek megkezdése vagy gyakorlása, vagy gyakorlásának bármelyik módja egy tagállamban közvetlenül vagy közvetetten törvényi, rendeleti és közigazgatási szabályok útján az oktatás és szakképzés megszerzéséről szóló tanúsítvány vagy alkalmassági igazolás megszerzéséhez van kötve.

34 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a fogorvosi szakma Belgiumban a 2000/31 irányelv 2. cikkének g) pontja értelmében vett szabályozott szakmának minősül.

35 Ezenkívül a 2000/31 irányelv 2. cikke a) pontjának alkalmazásában, a 98/34 irányelv 1. cikkének 2. pontjával összefüggésben értelmezve, az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatás” fogalma „bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatást” magában foglal.

36 A 2000/31 irányelv (18) preambulumbekzdése pontosítja, hogy „az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások” a számítógépes hálózatokon keresztül végzett gazdasági tevékenységek széles skáláját ölelik fel, és azok nem korlátozódnak csupán azokra a szolgáltatásokra, amelyek online szerződéskötést eredményeznek, hanem – amennyiben gazdasági tevékenységként jelennek meg – olyan szolgáltatásokat is magukban foglalnak, amelyekért az igénybevevők nem fizetnek, mint például az online információszolgáltatás vagy online kereskedelmi tájékoztatás.

37 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az online reklám tekinthető a 2000/31 irányelv értelmében vett, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 15-i Mc Fadden ítélet, C-484/14, EU:C:2016:689, 41. és 42. pont).

38 Egyébiránt ezen irányelv 2. cikkének f) pontja pontosítja, hogy a „kereskedelmi tájékoztatás” fogalma magában foglal bármilyen formában megjelenő közlést, amelynek célja, hogy közvetve vagy közvetlenül népszerűsítse egy szabályozott szakmát gyakorló személy szolgáltatásait.

- 39 Ebből az következik, hogy valamely szabályozott szakma képviselője által létrehozott weboldal útján közzétett, a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklám kereskedelmi tájékoztatásnak minősül, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás részét képezi vagy ilyen szolgáltatásnak minősül a 2000/31 irányelv 8. cikke értelmében.
- 40 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy e rendelkezés azt feltételezi, amint azt a főtanácsnok indítványának 50. pontjában lényegében megállapította, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kereskedelmi tájékoztatások főszabály szerint engedélyezhetők legyenek.
- 41 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az Európai Bizottság által javasolt, ezzel ellentétes értelmezés, amely szerint az említett rendelkezés kizárólag valamely szabályozott szakma képviselője által nyújtott reklámokra vonatkozik, amennyiben e személy online reklámok nyújtójának minőségben jár el, nem tartható fenn, mivel ez az értelmezés az említett rendelkezés hatályának túlzott szűkítését eredményezné.
- 42 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a 2000/31 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének célja az, hogy valamely szabályozott szakma képviselői számára lehetővé tegye az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások igénybevételét tevékenységük népszerűsítése céljából.
- 43 Ekként kitűnik e rendelkezésből, hogy az olyan kereskedelmi tájékoztatások, mint amelyeket a jelen ítélet 39. pontja említ, kizárólag azzal a feltétellel engedélyezhetők, hogy tiszteletben tartják a különösen az érintett szabályozott szakma függetlenségére, méltóságára és megbecsülésére, valamint az ügyfelekkel, illetve a szakma többi képviselőjével szembeni tisztességre vonatkozó szabályok szakmai szabályokat.
- 44 Ugyanakkor az említett rendelkezésben hivatkozott szakmai szabályok ugyanezen rendelkezés hatékony érvényesülésétől való megfosztása, valamint az uniós jogalkotó által követett célok megvalósításának akadályozása nélkül nem tilthatják általános és abszolút jelleggel a valamely szabályozott szakmát gyakorló személy tevékenységének népszerűsítését célzó online reklám minden fajtáját.
- 45 Ezt az értelmezést megerősíti az, hogy a 2000/31 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a tagállamok és a Bizottság a szakmai szervezeteket és szövetségeket közösségi szintű magatartási kódexek létrehozására ösztönzi, amelyek célja nem az ilyen jellegű reklám megtiltása, hanem annak meghatározása, hogy e szakmai szabályoknak megfelelően milyen típusú információk adhatók meg reklámozás céljára.
- 46 Ebből az következik, hogy jöllehet a 2000/31 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében említett kereskedelmi tájékoztatások tartalmát és formáját érvényesen meghatározhatják szakmai szabályok, e szakmai szabályok nem tartalmazhatják az ilyen típusú tájékoztatások általános és abszolút tilalmát.
- 47 Ez e megfontolás érvényes az olyan nemzeti szabályozásra is, mint az alapügy tárgyát képező, amely kizárólag a fogorvosokra alkalmazandó.
- 48 Meg kell jegyezni ugyanis, hogy az uniós jogalkotó nem zárt ki szabályozott szakmákat az online kereskedelmi tájékoztatások engedélyezésének a 2000/31 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerinti elve alól.
- 49 Következésképpen, jöllehet e rendelkezés lehetővé teszi az egészségügyi szakmák sajátosságainak figyelembevételét a rájuk vonatkozó szakmai szabályok kidolgozása során, azzal, hogy adott esetben szigorúan meghatározza az e rendelkezésben említett online kereskedelmi tájékoztatások formáit és módjait különösen annak biztosítása érdekében, hogy a betegek e szakmákba vetett bizalma ne sérüljön, ettől még e szakmai szabályok érvényesen nem tilthatják meg általános és abszolút jelleggel az olyan online reklám minden formáját, amely egy ilyen szakmát gyakorló személy tevékenységének népszerűsítésére irányul.

- 50 A fenti megfontolások fényében a negyedik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/31 irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel megtilt minden, száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklámot, amennyiben e szabályozás tiltja az elektronikus kereskedelmi tájékoztatás minden formáját, ideértve az, egy fogorvos által létrehozott weboldal útján történő kereskedelmi tájékoztatást is.

A hatodik kérdésről

- 51 Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikket akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel tiltja a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot.
- 52 Előljáróban meg kell jegyezni, hogy a negyedik és az ötödik kérdésre adott válaszra tekintettel meg kell állapítani, hogy a hatodik kérdés végső soron az ilyen nemzeti szabályozásnak az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkel való összeegyeztethetőségére vonatkozik, amennyiben e szabályozás tiltja az olyan reklámot, amely nem az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás által valósul meg.

Az elfogadhatóságról

- 53 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Szerződés szabad mozgást biztosító rendelkezései nem alkalmazhatók olyan helyzetre, amelynek valamennyi eleme egyetlen országra korlátozódik (lásd ebben az értelemben különösen: 1999. október 21-i Jägerskjöld ítélet, C-97/98, EU:C:1999:515, 42. pont; 2002. július 11-i Carpenter ítélet, C-60/00, EU:C:2002:434, 28. pont).
- 54 Vitathatatlan, hogy az alapügy tárgyát egy belga állampolgárságú, belgiumi székhelyű, e tagállamban gyakorló fogorvossal szemben indított büntetőeljárás képezi.
- 55 Ugyanakkor az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy L. Vanderborght ügyfélkörének egy része más tagállamokból érkezik.
- 56 Márpedig a Bíróság már kimondta, hogy az, hogy az ügyfélkör egy része más tagállamokból származik, tekinthető olyan, határokon átnyúló elemnek, amely a Szerződés mozgás szabadságát biztosító rendelkezéseinek az alkalmazását teszi szükségessé (lásd ebben az értelemben: 2015. június 11-i Berlington Hungary és társai ítélet, C-98/14, EU:C:2015:386, 25. és 26. pont).
- 57 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a hatodik kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 58 Emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely nemzeti intézkedés mind a letelepedés szabadságához, mind pedig a szolgáltatásnyújtás szabadságához kapcsolódik, a Bíróság a szóban forgó rendelkezést főszabály szerint e két alapvető szabadság egyikére tekintettel vizsgálja meg, ha kiderül, hogy az alapügyben szereplő körülmények között ahhoz képest a másik szabadság teljesen másodlagos, és az adott rendelkezés ahhoz kapcsolódhat (2016. május 26-i NN [L] International ítélet, C-48/15, EU:C:2016:356, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Márpedig a jelen ügyben ez a helyzet.

- 60 Ugyanis, mivel a Szerződés mozgás szabadságát biztosító rendelkezéseinek alkalmazását szükségessé tevő, határokon átnyúló elemet a szolgáltatások más tagállamban letelepedett címzettjeinek a mozgása képezi (lásd ebben az értelemben: 2015. június 11-i *Berlington Hungary és társai* ítélet, C-98/14, EU:C:2015:386, 26. pont), a hatodik kérdésre az EUMSZ 56. cikkre tekintettel kell válaszolni.
- 61 E tekintetben a Bíróság állandó ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának tekintendő minden olyan intézkedés, amely e szabadság gyakorlását tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi (lásd ebben az értelemben: 2008. július 17-i *Corporación Dermoestética* ítélet, C-500/06, EU:C:2008:421, 32. pont; 2015. január 22-i *Stanley International Betting és Stanleybet Malta* ítélet, C-463/13, EU:C:2015:25, 45. pont; 2016. január 28-i *Laezza* ítélet, C-375/14, EU:C:2016:60, 21. pont).
- 62 Arra is emlékeztetni kell, hogy a „korlátozás” fogalma magában foglalja különösen a tagállam által elfogadott olyan intézkedéseket, amelyek bár megkülönböztetés nélkül alkalmazandók, befolyásolják a más tagállamokban történő szolgáltatásnyújtás szabadságát (2013. szeptember 12-i *Konstantinides* ítélet, C-475/11, EU:C:2013:542, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 63 Márpedig egy olyan nemzeti szabályozás, amely általános és abszolút jelleggel tilt egy bizonyos tevékenység tekintetében minden reklámot, alkalmas az e tevékenységet gyakorló személyek azon lehetőségének korlátozására, hogy a potenciális ügyfélkörrel megismertessék magukat és népszerűsítsék az ezen ügyfélkörnek kínált szolgáltatásokat.
- 64 Következésképpen az ilyen nemzeti szabályozást úgy kell tekinteni, mint amely a szolgáltatásnyújtás korlátozását vonja magával.
- 65 Ami az ilyen korlátozás igazolását illeti, azon nemzeti intézkedések, amelyek alkalmasak arra, hogy korlátozzák a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlását, kizárólag azzal a feltétellel engedhetők meg, hogy közérdekű célt szolgálnak, alkalmasak e célok megvalósításának biztosítására, és nem lépik túl az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket (2013. szeptember 12-i *Konstantinides* ítélet, C-475/11, EU:C:2013:542, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 66 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás célja a közegészség, valamint a fogorvosi szakma méltóságának védelme.
- 67 Meg kell jegyezni e tekintetben, hogy az egészség és az emberi élet védelme olyan, közérdeken alapuló nyomós indokoknak tekinthető célkitűzés, amely igazolhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását (lásd ebben az értelemben: 2009. március 10-i *Hartlauer* ítélet, C-169/07, EU:C:2009:141, 46. pont; 2013. szeptember 12-i *Konstantinides* ítélet, C-475/11, EU:C:2013:542, 51. pont).
- 68 Ezenkívül, tekintettel arra a bizalmi viszonyra, amelynek a fogorvos és páciense között érvényesülnie kell, meg kell állapítani, hogy a fogorvosi szakma méltóságának védelme ugyancsak tekinthető ilyen közérdeken alapuló nyomós indoknak.
- 69 Márpedig a reklámok intenzív használata vagy az agresszív, akár a pácienseket a kínált kezeléseket illetően esetlegesen megtévesztő promóciós üzenetek melletti döntés alkalmas arra, hogy a fogorvosi szakma imidzsének rombolásával, a fogorvosok és pácienseik közötti viszony megváltoztatásával, valamint nem megfelelő vagy szükséges kezelések végzésének az elősegítésével károsan hasson az egészség védelmére, és sértse a fogorvosi szakma méltóságát.
- 70 Ebben az összefüggésben a reklám általános és abszolút tilalma alkalmas a követett célok megvalósításának biztosítására, megakadályozva, hogy a fogorvosok bármilyen reklámot és promóciós üzenetet alkalmazzanak.

- 71 Ugyanakkor, a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának olyan szükségességével kapcsolatban, mint amely az alapügy tárgyát képezi, figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az emberek egészsége és élete az első helyen áll a Szerződés által oltalmazott javak és érdekek között, és a tagállamok feladata eldönteni, hogy milyen szinten óhajtják biztosítani a közegészség védelmét, és azt milyen módon kívánják megvalósítani. Ez a szint tagállamonként változhat, ezért a tagállamok részére bizonyos mérlegelési mozgásteret kell engedni (lásd ebben az értelemben: 2010. december 2-i Ker-Optika ítélet, C-108/09, EU:C:2010:725, 58. pont; 2015. november 12-i Visnapuu ítélet, C-198/14, EU:C:2015:751, 118. pont).
- 72 A fentiek alapján meg kell állapítani, hogy e mérlegelési mozgástér ellenére az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás alkalmazásából eredő korlátozás, amely általános és abszolút módon tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásra vonatkozó minden reklámot, túllépi az e szabályozás által követett, a jelen ítélet 66. pontjában felidézett célok megvalósításához szükséges mértéket.
- 73 Ugyanis nem minden, e szabályozás által tiltott reklám alkalmas a jelen ítélet 69. pontjában említett célokkal ellentétes hatások kifejtésére.
- 74 Meg kell jegyezni egyébiránt, hogy jóllehet a Bíróság már kimondta a 2013. szeptember 12-i Konstantinides ítélet (C-475/11, EU:C:2013:542) 57. pontjában, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely az orvosi szolgáltatások tekintetében tiltja az olyan reklámokat, amelyek tartalma ellentétes a szakmai etikával, összeegyeztethető az EUMSZ 56. cikkel, meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező szabályozás hatálya sokkal tágabb.
- 75 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező szabályozás által követett célok elérhetőek lennének kevésbé korlátozó intézkedések által, amelyek adott esetben szigorú jelleggel meghatároznák azon formákat és módokat, amelyeknek a fogorvosok által használt kommunikációs eszközöket jellemezniük kellene, anélkül azonban, hogy számukra általános és abszolút jelleggel tiltanák a reklám minden formáját.
- 76 A fenti megfontolások fényében a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 56. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot.

A költségekről

- 77 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely a közegészséget és a fogorvosi szakma méltóságát egyrészt azzal védi, hogy általános és abszolút jelleggel tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot, másrészt azzal, hogy bizonyos egyszerűségi követelményeket ír elő a fogorvosi rendelők hirdetőtáblái tekintetében.**

- 2) A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel megtilt minden, száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó reklámot, amennyiben e szabályozás tiltja az elektronikus kereskedelmi tájékoztatás minden formáját, ideértve az, egy fogorvos által létrehozott weboldal útján történő kereskedelmi tájékoztatást is.
- 3) Az EUMSZ 56. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely általános és abszolút jelleggel tilt a száj- és fogápolási szolgáltatásokra vonatkozó minden reklámot.

Aláírások